

**KRISTIINANKAUPUNKI -NOKIA 400 + 110 KILOVOLTIN VOIMAJOHTOHANKE  
PIRELY 1786/2022**

**PIRKANMAAN LINTUTIETEELLISEN YHDISTYKSEN LAUSUNTO HANKKEEN YVA-  
OHJELMASTA**

Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen lausunto YVA-ohjelmasta rajautuu Pirkanmaan maakuntaan sijoitettavan voimajohdon osuudelle Parkano-Nokia.

Yva-ohjelmassa todetaan seuraavaa (IX):

”Karvian ja Parkanon välillä 400+110 kilovoltin voimajohto sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään. Voimajohtoreitti on yhtenevä ensimmäisen kolmen kilometrin matkalta, jonka jälkeen tarkastellaan kahta uuden maastokäytävän reittivaihtoehtoa, pohjoista ja eteläistä. Pohjoisen reittivaihtoehtoon kokonaispituus on noin 45 kilometriä. Tästä uuteen maastokäytävään sijoittuu noin 27 kilometriä ja nykyisen voimajohdon rinnalle noin 18 kilometriä. Uuteen maastokäytävään sijoittuva johto-osuus on suunniteltu Alkkianvuoren ja Kuivasjärven pohjoispuolelta Iso Vakerinmäelle. Voimajohtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 metriä. Iso Vakerinmäeltä etelään johtoreitti jatkuu nykyisten voimajohtojen itäpuolella Parkanoon saakka. Eteläisen reittivaihtoehtoon pituus on noin 30 kilometriä, ja se sijoittuu kokonaan uuteen maastokäytävään. Eteläinen reittivaihtoehto on suunniteltu Majajärven pohjoispuolitse ja Riuttasjärven eteläpuolitse Parkanoon. Parkanon ja Nokian välillä 400+110 kilovoltin voimajohto sijoittuu suurelta osin nykyisen voimajohdon rinnalle. Parkanon Poikkeusjärven ympäristössä tarkastellaan haastavan suunnittelutilanteen vuoksi kahta uuteen maastokäytävään sijoittuvaa reittiä, läntistä ja itäistä Poikkeusjärven vaihtoehtoa. Parkanon Poikkeusjärveltä Hämeenkyrön Oksilamminkulmalle uusi voimajohto sijoittuu tarvittaessa puolta vaihdellen nykyisen voimajohdon itä- tai länsipuolelle. Oksilamminkulmalla tarkastellaan nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittamisen lisäksi uuteen maastokäytävään sijoittuvaa vaihtoehtoista asutuksen kiertoa. Oksilamminkulman jälkeen voimajohtoreitti jatkuu uudessa maastokäytävässä asutuksen huomioimiseksi Ala-Pinsiössä noin 2,3 kilometriä. Alinenjärven ympäristössä tarkastellaan nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittamisen lisäksi kahta uuteen maastokäytävään sijoittuvaa reittivaihtoehtoa luonnonsuojelullisista syistä ja nykyisten voimajohtojen ympäristöön suunnitellun maanläjityksen takia. ”

Hankealueen metsät ovat suurelta osin tehokkaassa metsätalouskäytössä. Suot ovat pääosin ojitettuja, ja hankealue kulkee lisäksi usean turvetuotantoalueen kautta tai läheltä. Tästä huolimatta hankealue osuu Pirkanmaan puolella muutamalle linnustolle tärkeälle paikalle tai sen on suunniteltu menevän tämäntyyppisiä alueita läheltä.

Parkanon/Karvian rajalla on arvokas FINIBA-alue Häädetkeidas. Häädetkeidas on luonnontilainen keidassuo. Parkanossa eteläinen reittivaihtoehto sijaitsee MAALI-alue Saukonsuo tuntumassa. Nokialla voimajohto kulkisi Kaakkurijärvien MAALI- ja Natura-alueen rajalla. Varsinkin Parkanon suunnalla on myös mietittävä, miten Pirkanmaalla sinnittelevälle riekkokannalla aiheutettaisiin mahdollisimman vähän vahinkoa. Tutkimusten mukaan juuri riekko on erittäin altis törmäilemään voimajohtoihin. Muutkin kanalinnut voivat herkästi törmäillä voimajohtoihin.

YVA-ohjelmassa (sivu XII) mainitaan, että ” Luontoselvitysten myötä käytettävissä on riittävät tiedot nyt suunnitellun voimajohtoyhteyden vaikutusten luotettavaan luontovaikutusten arviointiin ” Edelleen tehdystä linnustaselvityksestä todetaan ( XIV):

”Voimajohtoreittien inventoinneissa kevään ja kesän 2022 maastonselvitysten aikaan havainnoitiin pesimälinnustoa sekä kiinnitettiin huomiota muuтонаikaisiin kerääntymiin peltoalueilla ja vesistöillä sekä kirjattiin merkittävämpi lajisto etenkin suo- ja metsäluontokohteilta ylös. Tiira-aineistoa hyödynnetään vaikutusten arvioinnissa. Selvityksissä ei tunnistettu tarvetta erilliselle linnustonselvitykselle, sillä tehdyillä selvityksillä ja olemassa olevilla aineistoilla saadaan riittävät tiedot hankkeen vaikutusten arviointiin.”

Pirkanmaan osalta ei tarvita nyt suunnitellulla voimajohtoalueella yleistä erillistä linnustonselvitystä. Kuitenkaan kaikilta osin linnustonselvitykset eivät ole riittäviä. Paikallisia lintuyhdistyksiä ja luonnonsuojeluyhdistyksiä tulee käyttää apuna arvioinneissa. Tiira-havaintojen käyttämisen yhteydessä on syytä ottaa yhteyttä paikallisiin lintuyhdistyksiin, koska havaintojen käyttäminen edellyttää paikallisyhdistysten lupaa. Hankkeen valmistumisaikataulu on 2026-2028. On huolehdittava siitä, että selvitysaineisto on ajantasainen myös tuolloin.

Tarpeen mukaan on hankealueen välittömässä läheisyydessä pesiville petolinnuille (kuten kotkat, sääkset) rakennettava vaihtopesiä, jos pesintä vaarantuu vanhoissa pesissä. Hankkeen rakentamisen aikatauluissa tulee ottaa mukaan huomioon, että pesivälle lajistolle aiheutuva häiriö on mahdollisimman pieni (erityisesti petolinnut ja kahlaajat sekä kanalinnut). Törmäysriskin minimoimiseksi voimajohto on liputettava tai muutoin merkittävä paikoilla, joissa esimerkiksi petolinnuilla on vaara törmätä johtoon, vaikkei alueella olekaan suuria lintukerääntymiä.

FINIBA Häädetkeitaan linnustonselvitys ei ole riittävä. Suuren petolinnun kohdalta, joka on erityisesti suojeltu laji on tarkemmin tutkittava lentoreitit, lentokorkeudet ja pesimäpaikkojen sijainnit (myös mahdolliset vaihtoehtoiset pesät) varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Tarvitaan pitempiaikainen selvitys, joka sisältää koko vuoden. Saadun luotettavan paikallisen asiantuntijatiedon mukaan lajin lentoreitit voivat suuntautua pohjoisesta voimalinjan läheltä voimalinjan yli Häädetkeitaan suuntaan lajin pesimätilanteesta riippuen. Ratkaisuja ei saa jättää oletusten varaan. Voimajohdot on myös eristettävä siten, että johdoista ei koidu sähköiskun vaaraa.

MAALI-alue Saukonsuon linnustosta on tehtävä riittävä selvitys ja hankkeesta mahdollisesti koituvien haittavaikutusten arviointi ja haittojen torjuminen. Saukonsuo sijoittuu suunnitellun eteläisen vaihtoreitin viereen. YVA-ohjelmassa mainitaan sivulla 146: Voimajohtoreitille sijoittuvista alueista suo- ja kosteikkolintujen kannalta tärkeimpiä pesimäalueita on MAALI-alue Saukonsuo.

Karvia-Parkano välille on esitetty kahta vaihtoehtoista voimajohtolinjaa. Toinen olisi eteläinen vaihtoehto ja toinen pohjoinen. Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys kannattaa pohjoista linjausta. Pohjoisesta linjauksesta tuntuu olevan linnuston kannalta vähemmän haittavaikutuksia kuin eteläisestä linjauksesta. Lisäksi

tarvittavien sähkösiirtolinjojen määrä ja pituus vähentyisi eteläiseen linjaukseen verrattuna, kun otetaan huomioon muun muassa tulevaisuudessa toteuttavat uudet hankkeet (esimerkiksi tuulivoimapuistot). Näistä hankkeista on osasta jo julkista tietoa.

Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys esittää arvioitavaksi selvityksineen myös kolmannen vaihtoehdon Karvia-Parkanon välillä. Tämä vaihtoehto kulkisi nyt esitetyn eteläisen ja pohjoisen vaihtoehdon välillä. Tällä kolmannella vaihtoehdolla voisi olla linnustollisia hyötyjä kahteen muuhun vaihtoehtoon verrattuna. Tämä kolmas linjaus menisi nykyistä eteläistä vaihtoehtoa pohjoisempaa Majajärven pohjoispuolelta. Linjaus ylittäisi Kaidatvedet Parkanon rautatieaseman kohdilta Savajärvellä. Se kiertäisi Saukonsuon (joka on ennallistuksessa) ja järvioltaat pohjoisesta. Edelleen kolmas vaihtoehto jatkaisi Murronnevan pohjoispuolelta ja Untilannevan pohjoisempaa osaa kohti Suomijärveä ja Tuulenkylän pohjoista linjausvaihtoehtoa. Tämä kolmas vaihtoehto turvaisi linnustollisia ja suojelullisia arvoja. Se sijoittuisi pääosin valtion omistamalle maalle.

Nokialla Kaakkurijärvien Natura- ja MAALI-alue on toinen kriittinen alue voimajohdon linnustollisten haitallisten vaikutusten kannalta. Muun muassa kaakkureiden pesintää ja olemassaoloa alueella ovat uhkaamassa lisääntyneet ja lisääntymässä olevat häiriö- ja haittavaikutukset. Tästä syystä aivan uusia mahdollisia häiriötekijöitä Kaakkurijärvien linnustolle tulee välttää varovaisuusperiaatetta noudattaen. YVA-ohjelmassakin viitataan Kaakkurijärvien osalta nykyisen reitin vaihtoehtoihin. Kaakkurijärvet voitaisiin kiertää joko idästä tai lännestä.

Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys kannattaa läntisen Kaakkurijärvet kiertävän johtolinjauksen selvitystä ja arviointia. Linjaus kulkisi Mettisten Toivasjärven länsipuolelta Heinijärven länsipuolelta alas Alanenjärven länsipuolelle.

Yhteenveto: Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys kannattaa Karvian ja Parkanon välillä pohjoista vaihtoehtoreittiä eteläisen sijasta. Pirkanmaan lintutieteellisen näkemyksen mukaan pitää myös selvittää ja arvioida pohjoisen ja eteläisen reitin välille sijoittuva kolmas vaihtoehtoreitti. Nokialla Kaakkurijärvien kohdalla Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen kannan mukaan läntinen reitti, joka kiertää Kaakkurijärvet riittävän kaukaa, on selvityksen ja arvioinnin arvoinen. Lisäksi linnustonselvityksiä tulee tarkentaa ainakin Häädetkeitaan ja Saukonsuon kohdalta.

Tampereella 5.12.2022

Jukka T. Helin  
Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys  
Puheenjohtaja  
pily@pily.fi

